

Lasselsberger Hungária Kft. (1239 Budapest, Grassalkovich út 255.)
Hatás-Kör Bt. (3528 Miskolc, Lajos Árpád utca 19.)

**A „Nyékládháza III. – kavics” védőnevű bányatelek kapacitásbővítése élővilágvédelmi és
tájvédelmi vizsgálata**

2021

Készítette: Mercsák József László
élővilágvédelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-066/2012
Nyilvántartási kód: 4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet

Tartalomjegyzék

1. A terület bemutatása.....	3
2. A „Nyékládháza III. – kavics” védőnevű bányatelek helyszíne és környezete természeti állapota.....	3
3. A vizsgált területen található növénytársulások, növényfajok.....	4
4. A területen megfigyelt állatfajok.....	7
5. A tájkép változása, értékelése.....	13
6. A vizsgálat összefoglalása.....	14
7. Felhasznált irodalom.....	15
8. Fényképmelléklet.....	16
9. Egyéb melléklet.....	18

A „Nyékládháza III. – kavics” védőnevű bányatelek kapacitásbővítése élővilágvédelmi és tájvédelmi vizsgálata

1. A terület bemutatása

Nyékládháza, város az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Miskolci járásban. Mezőgazdasági és ipari település. Teljes infrastruktúrával ellátott. A település határa 24,67 km², lakossága 4.876 fő (2015.01.01). Tengerszint feletti magassága: 102-131 m.

Földrajzi elhelyezkedés Nyékládháza, város az Alföld nagytájban, a Középső-Tisza mellék középtájban, a Sajó hordalékkúpja kistájban, helyezkedik el.

Alapkőzete: glaciális és alluviális üledék. Fizikai talajfélesége: humuszos agyagos vályog és homokos vályog. Genetikai talajtípus: réti csernozjom. A tervezési terület tengerszint feletti magassága 99-102 m.

Klíma adatok:

A napsütés évi összege: 1.900 óra

Évi felhőzet: 60%

A derült napok évi száma: 70 nap

A borult napok évi száma: 120 nap

A ködös napok évi száma: 40 nap

Évi középhőmérséklet: 10,0 C°

A fagyos napok száma: 110 nap

Az átlagos évi legmagasabb hőmérséklet: 34,0 C°

Az átlagos évi legalacsonyabb hőmérséklet: - 19,0 C°

Évi párányomás: 7,4 mm

A 14 órás nedvesség évi átlaga: 60%

Évi csapadékeloszlás: 550 mm

A havas napok évi száma: 25 nap

A szélirányok évi gyakorisága (*Újszentmargita állomás adatai*): É-ÉK-D-DNy-Ny-K-ÉNy-DK.

A tengerszinti légnyomás: 1016.6 hPa

2. A „Nyékládháza III. – kavics” védőnevű bányatelek helyszíne és környezete

A „Nyékládháza III. – kavics” védőnevű bányatelek helyszíne a lakott területtől 0,4 km-re délkeletre 451,3 ha-on helyezkedik el. A kavics kitermelését az 1950-es években kezdték el, azóta a bánya művelése folyamatos. Északi határa a 35.-ös számú Nyékládháza-Tiszaújvárost összekötő főút bal oldala, keleti határa részben az M30.-as autópálya kerítése, délnyugaton a Hejő-patak, délen Hejőkeresztúr község határolja. A bánya megnyitása előtt a területet teljes egészében mezőgazdasági célra (*főleg szántóföldi gazdálkodás*) hasznosították, a művelés előre haladtával a táj képét is átalakították. A bányatelek egy része ma is művelt szántóterület, a bányató legnagyobb része horgásztóként is funkcionál. A nem művelt bányarészeket, a bányató partját a növényzet fokozatosan visszafoglalta és visszafoglalja. A vízpart mentén, a bányatelken belül megtalálhatók a művelés nyomai, a humuszdepók, azokon és a sík részeken megindult a beerdősülés. A megtelepedett fás szárú növényzet nagy része tájidegen akác és hibrid nemesnyár. Jellemzőek a területet elfoglaló gyomnövénytársulások. A Természetvédelmi Információs Rendszer adatai alapján a vizsgált (500 ha) terület és tágabb környezete nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem része Natura 2000 hálózatnak, de az

Országos Ökológiai Hálózathoz, mint „Ökológiai folyosó” a Hejő-patak és árterülete, része a bányatelek dél-nyugati határán.

A vizsgált területet jellemző növénytársulások: Az akácok (*Robinietae Jurko ex Hadac & Sefron 1980*), a melegkedvelő szubmediterrán cserjések (*Berberidion Br.-Bl.1950*), a nádas társulások (*Phragmition austrakis Koch 1926*), a puhafaligetek (*Salicion albae Soó 1930 em. Müll. Et Görs 1958*), a bojtortjánosok (*Arction lappae R. Tx. 1937*), az útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris Lehm. & al. In R.Tx. 1950*), a Taposott gyomnövényzet (*Polygano arenastri-Poetea annuae Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991*).

3. A vizsgált területen található növénytársulások, növényfajok.

A vizsgált terület eredetileg folyóvízi, ártéri és lápi növénytársulások uralták. A folyópartokat kísérő nádasokat és bokorfüzeseket előbb fűz-nyár, majd a magas ártereken tölgy-kőris-szil ligeterdők követték. Az állóvizek hínártársulásait a partok felé nádasok, magassásos zombékosok, majd a láp és mocsárrétek és láperdők váltottak fel. Az eredeti társulások ártéri síkságainkon is jelentősen visszaszorultak, helyüket rétek, legelők és alacsony termőképességű szántók foglalták el.

Flóratartomány

A terület a Pannóniai flóratartományba (*Pannonicum*) tartozik.

Flóravidék

Az Alföld flóravidéke (*Eupannonicum*) része.

Flórajárás

A Tiszavidék flórajárás (*Crisicum*) része.

Vegetáció jellemzése

A vizsgált „Nyékládháza III. – kavics” védőnevű bányatelek területén és a környezetében a rendszeres tájhasználat (*mezőgazdasági művelés, bányaművelés*) következtében jellemzően gyomtársulások alakultak ki. A vizsgált területen tömeges a tájidegen fafajok jelenléte, az akác, nemes nyárak és spontán hibridjei.

Társulások és a társulásokat jellemző növényfajok

1. Akácok (Robinietae Jurko ex Hadac & Sefron 1980)

Ezen belül:

Rozsnokos akác (*Bromo sterilis-Robinetum Pócs 1954*)

Jellemző növényei:

Uralkodó az akác (*Robinia pseudo-acacia*), gyakori fajok a gyepürózsa (*Rosa canina*), a meddő rozsnok (*Bromus sterilis*), a ragadós galaj (*Galium aparine*), a betyárkóró (*Erigeron canadensis*) és a fekete bodza (*Sambucus nigra*).

2. Melegkedvelő szubmediterrán cserjések (Berberidion Br.-Bl.1950)

Ezen belül:

Galagonya-kökény cserjés (*Pruno spinosae-Crataegetum* Soó /1927/ 1931)

Jellemző növényei:

A gyakori kökény (*Prunus spinosa*) mellett megtalálható az egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), a varjútövis (*Rhamnus catharticus*), a lágyszárú növényfajok közül a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*).

3. Nádas társulások (*Phragmition austrakis* Koch 1926)

Ezen belül:

Keskenylevelű gyékényes (*Typhetum angustifoliae* /Soó 1927/ Pignatti 1953)

Nádas (*Phragmitetum communis* Soó 1927 em. Schmale 1939)

Jellemző növényei:

Nagy területet foglal el a nád (*Phragmites australis*) a keskenylevelű (*Typha angustifolia*) és a széleslevelű (*Typha latifolia*) gyékénnyel. A keskenylevelű gyékényesre jellemző a keskenylevelű gyékény (*Typha angustifoliae* /Soó 1927/ Pignatti 1953).

4. Puhafaligetek (*Salicion albae* Soó 1930 em. Müll. Et Görs 1958)

Ezen belül:

Fehérnyár-ligetek (*Senecioni saarracenici-Populetum albae* Kevey in Borhidi & Kevey 1996)

Fűzligetek (*Leucojo aestivi-Salicetum albae* Kevey in Borhidi & Kevey 1996)

Jellemző növényei:

A fehérnyár ligetekben uralkodó a fehér nyár (*Populus alba*), szórványosan a fehér fűz (*Salix alba*), a mezei szil (*Ulmus minor*), a gyakori hamvas szeder (*Rubus caesius*).

A fűzligetekben domináns a törékeny fűz (*Salix fragilis*), a fehér fűz (*Salix alba*), de szálanként jelen van a rekettyefűz (*Salix cinerea*) is.

5. Bojtorjánosok (*Arction lappae* R. Tx. 1937)

Ezen belül:

Bojtorjános (*Arctietum lappae* Felföldy 1942)

Jellemző növényei:

A bojtorjánosokban található fajokból jellemző a közönséges bojtorján (*Arctium lappa*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra* ssp. *nigra*), az útszéli bogács (*Carduus acanthoides*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*), a szúrós gyöngyajak (*Leonurus cardiaca*), a réti lórom (*Rumex obtusifolius*), a fehér mécsvirág (*Silene alba*) és a pitypang (*Taraxacum officinale*).

6. Útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R.Tx. 1950)

Ezen belül:

Mezei aszatos (*Cirsietum lenceolati-arvensis* Morariu 1943)

Jellemző növényei:

Uralkodik a közönséges tarackbúza (*Agropyros repens*), gyakori a közönséges bojtorján (*Arctium lappa*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra ssp. nigra*), a mezei és közönséges aszat (*Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*), a szúrós gyöngyajak (*Leonurus cardiaca*), a fehér mécsvirág (*Silene alba*), és a pitypang (*Taraxacum officinalis*).

7. Taposott gyomnövényzet /*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991)

Ezen belül:

Angol perje-nagy útifű társulás (*Lolio-Plantaginetum majoris* Beger 1930)

Jellemző növényei:

Domináns az angol perje (*Lolium perenne*), de gyakori és jellemző a lándzsás és nagy útifű (*Plantago lanceolata*, *Plantago major*).

Növényfajok

TVK – Természetvédelmi kategóriák /Simon 1988/, SzMT – Szociális Magatartás Típusok /Borhidi 1993/ feltüntetésével

Nr.	Latin név	Magyar név	TVK	SzMT
1,	<i>Acer negundo</i> L.	zöld juhar	GY	W
2,	<i>Acer tataricum</i> L.	tatárjuhar	K	S
3,	<i>Achillea millefolium</i> L.	közönséges cickafark	TZ	DT
4,	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	közönséges párlófű	TZ	DT
5,	<i>Agropyron intermedium</i> (M. B.) P. B.	deres tarackbúza	TZ	DT
6,	<i>Agropyron repens</i> (L.) P. B.	közönséges tarackbúza	GY	RC
7,	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	réti ecsetpázsit	E	C
8,	<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	ürömlevelű parlagfű	GY	AC
9,	<i>Amorpha fruticosa</i> L.	gyalogakác	G	AC
10,	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) PRESL	franciaperje	TZ	DT
11,	<i>Aristolochia clematitis</i> L.	farkasalma	GY	W
12,	<i>Artemisia absinthium</i> L.	fehér üröm	G	I
13,	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	fekete üröm	GY	W
14,	<i>Atriplex patula</i> L.	terebélyes laboda	GY	W
15,	<i>Bromus arvensis</i> L.	mezei rozsnok	GY	W
16,	<i>Bromus erectus</i> HUDS.	sudár rozsnok	E	C
17,	<i>Bromus inermis</i> LEYSS.	árva rozsnok	K	C
18,	<i>Bromus sterilis</i> L.	meddő rozsnok	GY	RC
19,	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) ROTH	siskanádtippán	TZ	RC
20,	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) MEDIC.	pásztortáska	GY	W

21,	<i>Carduus acanthoides</i> L.	útszéli bogáncs	GY	W
22,	<i>Centaurea micranthos</i> S. C. GMEL.	útszéli imola	TZ	DT
23,	<i>Chrysanthemum vulgare</i> (L.) Bernh.	giliszaűző varádics	K	S
24,	<i>Cichorium intybus</i> L.	mezei katángkóró	GY	W
25,	<i>Cirsium arvense</i> (L.) SCOP.	mezei aszat	GY	RC
26,	<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.	közönséges aszat	GY	W
27,	<i>Consolida regalis</i> S. F. GRAY	mezei szarkaláb	GY	W
28,	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	egybibés galagonya	K	G
29,	<i>Crepis tectorum</i> L.	hamvas zörgőfű	GY	W
30,	<i>Dactylis glomerata</i> L.	csomós ebír	TZ	DT
31,	<i>Daucus carota</i> L.	murok	TZ	DT
32,	<i>Descurainia sophia</i> (L.) WEBB	sebforrasztófű	GY	W
33,	<i>Epilobium parviflorum</i> (Schreb.) With.	kisvirágú fűzike	K	G
34,	<i>Erigeron canadensis</i> L.	betyárkóró	TZ	DT
35,	<i>Euphorbia cyparissias</i> L.	farkaskutyatej	GY	DT
36,	<i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.	sarlófű	GY	W
37,	<i>Festuca pratensis</i> HUDS.	régi csenkesz	E	C
38,	<i>Fraxinus pennsylvanica</i> Marsh.	amerikai kőris	G	I
39,	<i>Galium aparine</i> L.	ragadós galaj	GY	W
40,	<i>Glechoma hederacea</i> L.	kerek repkény	K	DT
41,	<i>Humulus lupulus</i> L.	felfutó komló	TZ	DT
42,	<i>Inula britannica</i> L.	régi peremizs	GY	DT
43,	<i>Juglans regia</i> L.	dió	G	I
44,	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.	mezei varfű	K	DT
45,	<i>Lactuca serriola</i> L.	keszeg saláta	GY	W
46,	<i>Leunorus cardiaca</i> L.	szűrös gyöngyajak	GY	W
47,	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	közönséges gyűjtőványfű	TZ	W
48,	<i>Lolium perenne</i> L.	angolperje	GY	DT
49,	<i>Malus domestica</i> L.	nemes alma	G	I
50,	<i>Melandrium album</i> (MILL.) GARCKE	fehér mécsvirág	GY	W
51,	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall.	orvosi somkóró	TZ	W
52,	<i>Oenothera biennis</i> L.	parlagi ligetszépe	GY	W
53,	<i>Onopordum acanthium</i> L.	szamárbogáncs	GY	W
54,	<i>Peucedanum alsaticum</i> L.	buglyos kocsord	K	G
55,	<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin.	nád	E	C
56,	<i>Plantago lanceolata</i> L.	lándzsás útifű	TZ	DT
57,	<i>Poa annua</i> L.	egynyári perje	GY	RC
58,	<i>Poa bulbosa</i> L.	gumós perje	TZ	C
59,	<i>Poa pratensis</i> L.	régi perje	K	G
60,	<i>Polygonum aviculare</i> L.	madárkeserűfű	K	G
61,	<i>Populus alba</i> L.	fehér nyár	E	C
62,	<i>Populus canescens</i> (Ait.) Sm.	szürke nyár	G	I
63,	<i>Potamogeton natans</i> L.	úszó békaszőlő	E	C
64,	<i>Prunus spinosa</i> L.	kökény	TZ	C
65,	<i>Potentilla argentea</i> L.	ezüst pimpó	TZ	DT
66,	<i>Robinia pseudo-acacia</i> L.	akác	GY	AC
67,	<i>Rosa canina</i> L.	gyepűrózsa	TZ	DT
68,	<i>Rosa gallica</i> L.	parlagi rózsa	K	G
69,	<i>Rubus caesius</i> L.	hamvas szeder	TZ	DT

70,	Rumex crispus L.	fodros lórom	TZ	W
71,	Salix alba L.	fehér fűz	E	C
72,	Salix fragilis L.	törékeny fűz	K	G
73,	Salix cinerea L.	hamvas fűz	E	C
74,	Sambucus ebulus L.	gyalog bodza	GY	W
75,	Sambucus nigra L.	fekete bodza	GY	DT
76,	Scabiosa ochroleuca L.	vajszínű ördög szem	TZ	DT
77,	Silene vulgaris (MÖNCH) GARCKE	hólyagos habszegfű	K	DT
78,	Solidago gigantea Ait.	magas aranyvessző	K	AC
79,	Stenactis annua (L.) NEES	egynyári seprence	TZ	AC
80,	Taraxacum officinale WEBER EX WIGGERS	pongyola pitypang	GY	RC
81,	Tragopogon orientalis L.	közönséges bakszakáll	TZ	DT
82,	Trifolium pratense L.	réti here	TZ	DT
83,	Trifolium repens L.	fehér here	TZ	DT
84,	Tussilago farfara L.	martilapu	TZ	DT
85,	Typha angustifolia L.	keskenylevelű gyékény	E	C
86,	Typha latifolia L.	széleslevelű gyékény	E	C
87,	Urtica dioica	nagy csalán	TZ	DT
88,	Verbascum austracum Schott	osztrák ökörfarkkóró	TZ	W
89,	Verbascum nigrum L.	fekete ökörfarkkóró	TZ	DT
90,	Verbascum phlomoides L.	szösös ökörfarkkóró	TZ	W
91,	Vicia cracca L.	kaszanyügbükköny	TZ	DT

Természetvédelmi Érték Kategóriák (TVK)

I. Természetes állapotokra utaló	
unikális fajok	U
fokozottan védett fajok	KV
védett fajok	V
<i>társulásalkotó fajok</i>	<i>E</i>
<i>kísérő fajok</i>	<i>K</i>
pionír fajok	TP
II. Degradációra utaló	
<i>zavarástűrő fajok</i>	<i>TZ</i>
adventív fajok	A
gazdasági növények	G
<i>gyomfajok</i>	<i>GY</i>

Vegetáció értékelése természetvédelmi kategóriák alapján

I. Természetes állapotokra utaló	TVK	Fajszám	%
unikális fajok	U	0	0%
fokozottan védett fajok	KV	0	0%
védett fajok	V	0	0%
<i>társulásalkotó fajok</i>	<i>E</i>	10	11,0 %
<i>kísérő fajok</i>	<i>K</i>	14	15,0 %
pionír fajok	TP	0	0%
II. Degradációra utaló			
<i>zavarástűrő fajok</i>	<i>TZ</i>	29	32,0 %

adventív fajok	A	0	0%
gazdasági növények	G	6	7,0 %
gyomfajok	GY	32	35,0 %
Összesen:		91 faj	100 %

A táblázatban érintett természetes állapotokra utaló növényfajok közül dominálnak a kísérő fajok (15,0%), majd a követik társulásalkotó fajok (11,0%)-ban.

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a gyomfajok (35,0%), majd a zavarástűrő fajok (32,0%), legvégül (7,0 %)-ban a gazdasági növényfajok.

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett, adventív és pionír növényfaj.

4. A területen megfigyelt állatfajok.

A zoológiai felmérés az őszi aspektusba esett, a madarak vonulása tartott. Az állatfajok a vizsgált területen és az azzal határos részeken, a madarak főleg a levegőben tartózkodnak. Az állatfajok, faj és egyedszáma a vizes élőhelyek jelentős kiterjedése következtében jelentős, a vizsgálatot a hatásterülettel együtt is elvégeztem, amelynek kiterjedése: 500,0 ha.

GERINCESEK - VERTEBRATA
KÉTÉLTŰEK - AMPHIBIA
FARKOS KÉTÉLTŰEK - CAUDATA

HÜLLŐK - REPTILIA

Szalamandrafélék - <i>Lacertidae</i>		
Tarajos göte – <i>Triturus cristatus</i>	védett	gyakori faj
Pettyes göte – <i>Triturus vulgaris</i>	védett	gyakori faj

BÉKÁK - ANURA

Korongnyelvűbéka-félék- <i>Discoglossidae</i>		
Vöröshasú unka – <i>Bombina bombina</i>	védett	gyakori faj

Varangyfélék - <i>Buфонidae</i>		
Barna varangy – <i>Bufo bufo</i>	védett	gyakori faj
Zöld varangy – <i>Bufo viridis</i>	védett	gyakori faj

Levelibéka-félék - <i>Hylidae</i>		
Zöld levelibéka – <i>Hyla arborea</i>	védett	gyakori faj

Valódibéka-félék - <i>Ranidae</i>		
Kecskebéka – <i>Rana esculenta</i>	védett	gyakori faj
Tavi béka – <i>Rana ridibunda</i>	védett	gyakori faj
Mocsári béka – <i>Rana arvalis</i>	védett	gyakori faj
Erdei béka – <i>Rana dalmatina</i>	védett	gyakori faj

HÜLLŐK - REPTILIA

Nyakörvösgyíkfélék - <i>Lacertidae</i>		
--	--	--

Fürge gyík – <i>Lacerta agilis</i>	védett	gyakori faj
------------------------------------	--------	-------------

KÍGYÓK - SERPENTES

Valódi siklófélék - <i>Colubridae</i>		
Vízisikló – <i>Natrix natrix</i>	védett	gyakori faj

MADARAK - AVES

VÖCSÖKALAKÚAK - CICONIIFORMES

Vöcsökfélék - <i>Podicipitidae</i>		
Kis vöcsök – <i>Podiceps ruficollis</i>	védett	gyakori faj
Feketenyakú vöcsök – <i>Podiceps nidricollis</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Búbos vöcsök – <i>Podiceps cristatus</i>	védett	gyakori faj
Vörösnakú vöcsök – <i>Podiceps griseigena</i>	fokozottan védett	gyakori faj

GÖDÉNYALAKÚAK - PELECANIFORMES

Kárókatonafélék - <i>Phalacrocoracidae</i>		
Kárókatona – <i>Phalacrocorax carbo</i>	védett	gyakori faj

GÓLYAALAKÚAK - CICONIIFORMES

Gémfélék - <i>Ardeidae</i>		
Szürkegém – <i>Ardea cinerea</i>	nem védett	gyakori faj
Vörös gém – <i>Ardea purpurea</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Kis kócsag – <i>Egretta garzetta</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Bakcsó – <i>Nycticorax nycticorax</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Pocgém – <i>Ixobrychus minutus</i>	fokozottan védett	ritkuló faj

Gólyafélék - <i>Ciconiidae</i>		
Fehér gólya – <i>Ciconia ciconia</i>	fokozottan védett	gyakori faj

LÚDALAKÚAK - ANSERIFORMES

Récefélék - <i>Anatidae</i>		
Bütykös hattyú – <i>Cygnus olor</i>	védett	gyakori faj
Nyári lúd – <i>Anser anser</i>	védett	gyakori faj
Tőkés réce – <i>Anas platyrhynchos</i>	nem védett	gyakori faj
Böjti réce – <i>Anas querquedula</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Barátréce – <i>Aythya ferina</i>	védett	gyakori faj

SÓLYOMALAKÚAK – FALCONIFORMES

Vágómadár-félék – <i>Accipitridae</i>		
Karvaly – <i>Accipiter nisus</i>	védett	gyakori faj
Egerszöly – <i>Buteo buteo</i>	védett	gyakori faj
Kékes rétihéja – <i>Circus cyaneus</i>	védett	gyakori faj
Barna rétihéja – <i>Circus aeruginosus</i>	védett	gyakori faj

Sólyomfélék – <i>Falconidae</i>		
Kabasólyom – <i>Falco subbuteo</i>	védett	gyakori faj
Kis sólyom – <i>Falco columbarius</i>	védett	gyakori faj
Kék vércse – <i>Falco vespertinus</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Vörös vércse – <i>Falco tinnunculus</i>	védett	gyakori faj

TYÚKALAKÚAK - GALLIFORMES

Fácánfélék - <i>Phasianidae</i>		
Fácán – <i>Phasianus colchicus</i>	nem védett	gyakori faj

DARUALAKÚAK - GRUIFORMES

Guvatfélék - <i>Rallidae</i>		
Vízityúk – <i>Gallinula chloropus</i>	védett	gyakori faj
Szárcsa – <i>Fulica atra</i>	védett	gyakori faj

LILEALAKÚAK - CHARADRIIFORMES

Lilefélék - <i>Charadriidae</i>		
Bíbic – <i>Vanellus vanellus</i>	védett	gyakori faj
Kis lile – <i>Charadrius dubius</i>	védett	itt gyakori faj
Sirályfélék - <i>Laridae</i>		
Dankasirály – <i>Larus ridibundus</i>	védett	gyakori faj

GALAMBALAKÚAK - COLUMBIFORMES

Galambfélék - <i>Columbidae</i>		
Örvös galamb – <i>Columba palumbus</i>	nem védett	gyakori faj
Vadgerle – <i>Streptopelia turtur</i>	védett	gyakori faj
Balkáni gerle – <i>Streptopelia decaocto</i>	nem védett	gyakori faj

KAKUKALAKÚAK - CUCULIFORMES

Kakukfélék - <i>Cuculidae</i>		
Kakuk – <i>Cuculus canorus</i>	védett	gyakori faj

HARKÁLYALAKÚAK - PICIFORMES

Harkályfélék - <i>Picidae</i>		
Zöld küllő – <i>Picus viridis</i>	védett	gyakori faj
Nagy fakopáncs – <i>Denrocopos maior</i>	védett	gyakori faj
Balkáni fakopáncs – <i>Dendrocopos syriacus</i>	védett	gyakori faj

VERÉBALAKÚAK - PASSERIFORMES

Pacsirtafélék - <i>Alaudidae</i>		
----------------------------------	--	--

Búbospacsirta – <i>Galerida cristata</i>	védett	gyakori faj
Mezei pacsirta – <i>Alauda arvensis</i>	védett	gyakori faj

Fecskefélék - <i>Hirundinidae</i>		
Molnárfecske – <i>Delichon urbica</i>	védett	gyakori faj
Füsti fecske – <i>Hirundo rustica</i>	védett	gyakori faj
Parti fecske – <i>Riparia riparia</i>	védett	gyakori faj

Varjúfélék – <i>Corvidae</i>		
Holló – <i>Corvus corax</i>	védett	gyakori faj
Dolmányos varjú – <i>Corvus cornix</i>	nem védett	gyakori faj
Vetési varjú – <i>Corvus frugilegus</i>	védett	gyakori faj
Szarka – <i>Pica pica</i>	nem védett	gyakori faj
Szajkó – <i>Garrulus glandarius</i>	nem védett	gyakori faj

Cinegefélék – <i>Paridae</i>		
Kék cinege – <i>Parus caeruleus</i>	védett	gyakori faj
Szécinege – <i>Parus major</i>	védett	gyakori faj

Ökörszemfélék - <i>Troglodytidae</i>		
Ökörszem – <i>Troglodytes troglodytes</i>	védett	gyakori faj

Rigófélék – <i>Turdidae</i>		
Feketerigó – <i>Turdus merula</i>	védett	gyakori faj
Fenyőrigó – <i>Turdus pilaris</i>	védett	gyakori faj
Házi rozsdafarkú – <i>Phoenicurus ochruros</i>	védett	gyakori faj
Vörösbegy – <i>Erithacus rubecula</i>	védett	gyakori faj

Poszátafélék – <i>Sylviidae</i>		
Berki tücsökmadár – <i>Lucustella fluviatilis</i>	védett	gyakori faj
Nádi tücsökmadár – <i>Lucustella luscinioides</i>	védett	gyakori faj
Nádirigó – <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	védett	gyakori faj
Cserregő nádiposzáta – <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	védett	gyakori faj
Énekes nádiposzáta – <i>acrocephalus palustris</i>	védett	gyakori faj
Foltos nádiposzáta – <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	védett	gyakori faj
Mezei poszáta – <i>Sylvia communis</i>	védett	gyakori faj
Kis poszáta – <i>Sylvia curruca</i>	védett	gyakori faj
Csilpcsalp füzike – <i>Phylloscopus collybita</i>	védett	gyakori faj

Billegetőfélék – <i>Motacillidae</i>		
Barázdabillegető – <i>Motacilla alba</i>	védett	gyakori faj
Sárga billegető – <i>Motacilla flava</i>	védett	gyakori faj

Gébicsfélék – <i>Laniidae</i>		
Kis őrgébics – <i>Lanius minor</i>	védett	gyakori faj
Tövisszúró gébics – <i>Lanius collurio</i>	védett	gyakori faj

Seregélyfélék – <i>Sturnidae</i>		
Seregély – <i>Sturnus vulgaris</i>	eu védett	gyakori faj

Verébfélék – <i>Passeridae</i>		
Házi veréb – <i>Passer domesticus</i>	eu védett	gyakori faj
Mezei veréb – <i>Passer montanus</i>	védett	gyakori faj
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett	gyakori faj

Pintyfélék – <i>Fringillidae</i>		
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett	gyakori faj
Csicsörke – <i>Serinus serinus</i>	védett	gyakori faj
Erdei pinta – <i>Fringilla coelebs</i>	védett	terjedőben

EMLŐSÖK – MAMMALIA
ROVAREVŐK – INSECTIVORA

Cickányfélék – <i>Soricidae</i>		
Mezei cickány – <i>Crocidura leucodon</i>	védett	gyakori faj

Vakondfélék – <i>Talpidae</i>		
Közönséges vakond – <i>Talpa europaea</i>	védett	gyakori faj

RAGADOZÓK – CARNIVORA

Menyétfélék – <i>Mustelidae</i>		
Menyét – <i>Mustella nivalis</i>	nem védett	gyakori faj

RÁGCSÁLÓK – RODENTIA

Egérfélék – <i>Muridae</i>		
Pocokformák – <i>Arvicolinae</i>		
Mezei pocok – <i>Microtus arvalis</i>	nem védett	gyakori faj

NYÚLALAKÚAK – LAGOMORPHA

Nyúlfélék – <i>Leporidae</i>		
Mezei nyúl – <i>Lepus europaeus</i>	nem védett	gyakori faj

A felmérés időpontjában az állatfajok szaporodása befejeződött, de főleg olyan fajokkal találkoztam, amelyek a területen táplálkoznak. A vizsgálat időpontjában a vizsgált területen telepesen fészkelő madárfajok (*gyurgyalag, partifecske, mezei és házi veréb, búbosbanka*) fészkek telepét nem találtam.

5. A tájkép változása, értékelése

A vizsgált terület eredetileg folyóvízi, ártéri és lápi növénytakaságok uralták. A folyópartokat kísérő nádasokat és bokorfüzeseket előbb fűz-nyár, majd a magas ártereken tölgy-kőris-szil ligeterdők követték. Az állóvizek hínártakaságait a partok felé nádasok, magassásos zombékosok, majd a láp és mocsárrétek és láperdők váltották fel. Az eredeti takaságok ártéri síkságainkon is jelentősen visszaszorultak, helyüket rétek, legelők és alacsony termőképességű szántók foglalták el.

A kavics kitermelését az 1950-es években kezdték el, azóta a bánya művelése folyamatos. A bánya megnyitása előtt a területet teljes egészében mezőgazdasági célra (*főleg szántóföldi gaz-dálkodás*) hasznosították, a művelés előre haladtával a táj képét is átalakították. A

bányatelek egy része ma is művelt szántóterület, a bányató legnagyobb része horgásztóként is funkció-nál. A nem művelt bányarészeket, a bányató partját a növényzet fokozatosan visszafoglalta és visszafoglalja. A vízpart mentén, a bányatelken belül megtalálhatók a művelés nyomai, a humuszdépők, azokon és a sík részeken megindult a beerdősülés. A megtelepedett fás szárú növényzet nagy része tájidegen akác és hibrid nemesnyár. Jellemzők a területet elfoglaló gyom-növénytársulások. A Természetvédelmi Információs Rendszer adatai alapján a vizsgált (500 ha) terület és tágabb környezete nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem része Natura 2000 hálózatk, de az Országos Ökológiai Hálózatk, mint „Ökológiai folyosó” a Hejő-patak és árterülete, része a bányatelek délnyugati határán. A bányatelek és környezetében nem találhatók védett, egyedi tájképi értékek.

6. A vizsgálat összefoglalása

A „Nyékládháza III. – kavics” védőnevű bányatelek helyszíne a lakott területtől 0,4 km-re délkeletre 451,3 ha-on helyezkedik el. A kavics kitermelését az 1950-es években kezdték el, azóta a bánya művelése folyamatos. Északi határa a 35.-ös számú Nyékládháza-Tiszaújvárost összekötő főút bal oldala, keleti határa részben az M30.-as autópálya kerítése, délnyugaton a Hejő-patak, délen Hejőkeresztúr község határolja. A bánya megnyitása előtt a területet teljes egészében mezőgazdasági célra (főleg szántóföldi gazdálkodás) hasznosították, a művelés előre haladtával a táj képét is átalakították. A bányatelek egy része ma is művelt szántóterület, a bányató legnagyobb része horgásztóként is funkcionál. A nem művelt bányarészeket, a bányató partját a növényzet fokozatosan visszafoglalta és visszafoglalja. A vízpart mentén, a bányatelken belül megtalálhatók a művelés nyomai, a humuszdépők, azokon és a sík részeken megindult a beerdősülés. A megtelepedett fás szárú növényzet nagy része tájidegen akác és hibrid nemesnyár. Jellemzők a területet elfoglaló gyomnövénytársulások. A Természetvédelmi Információs Rendszer adatai alapján a vizsgált (500 ha) terület és tágabb környezete nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem része Natura 2000 hálózatk, de az Országos Ökológiai Hálózatk, mint „Ökológiai folyosó” a Hejő-patak és árterülete, része a bányatelek dél-nyugati határán.

A vizsgált területet jellemző növénytársulások: Az akácosok (*Robinietae Jurko ex Hadac & Sefton 1980*), a melegkedvelő szubmediterrán cserjések (*Berberidion Br.-Bl.1950*), a nádas társulások (*Phragmition austrakís Koch 1926*), a puhafaligetek (*Salicion albae Soó 1930 em. Müll. Et Görs 1958*), a bojtörjánosok (*Arction lappae R. Tx. 1937*), az útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris Lehm. & al. In R.Tx. 1950*), a Taposott gyomnövényzet (*Polygano arenastri-Poetea annuae Rivas-Martínez 1975 corr. Rivas-Martínez & al. 1991*).

A vizsgált „Nyékládháza III. – kavics” védőnevű bányatelek területén és a környezetében a rendszeres tájhasználat (mezőgazdasági művelés, bányaművelés) következtében jellemzően gyomtársulások alakultak ki. A vizsgált területen tömeges a tájidegen fafajok jelenléte, az akác, nemes nyárak és spontán hibridjei.

A táblázatban érintett természetes állapotokra utaló növényfajok közül dominálnak a kísérő fajok (15,0%), majd a követik társulásalkotó fajok (11,0%)-ban.

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a gyomfajok (35,0%), majd a zavarástűrő fajok (32,0%), legvégül (7,0 %)-ban a gazdasági növényfajok.

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett, adventív és pionír növényfaj.

A zoológiai felmérés az őszi aspektusba esett, a madarak vonulása tartott. Az állatfajok a vizsgált területen és az azzal határos részeken, a madarak főleg a levegőben tartózkodnak. Az állatfajok, faj és egyedszáma a vizes élőhelyek jelentős kiterjedése következtében jelentős, a vizsgálatot a hatásterülettel együtt is elvégeztem, amelynek kiterjedése: 500,0 ha.

A felmérés időpontjában az állatfajok szaporodása befejeződött, de főleg olyan fajokkal találkoztam, amelyek a területen táplálkoznak. A vizsgálat időpontjában a vizsgált területen

telepesen fészkelő madárfajok (*gyurgyalag, partifecske, mezei és házi veréb, búbosbanka*) fészkek telepét nem találtam.

A vizsgált terület eredetileg folyóvízi, ártéri és lápi növénytársulások uralták. A folyópartokat kísérő nádasokat és bokorfüzeseket előbb fűz-nyár, majd a magas ártereken tölgy-kőris-szil ligeterdők követték. Az állóvizek hínártársulásait a partok felé nádasok, magassásos zsombékosok, majd a láp és mocsárrétek és láperdők váltottak fel. Az eredeti társulások ártéri síkságainkon is jelentősen visszaszorultak, helyüket rétek, legelők és alacsony termőképességű szántók foglalták el.

A kavics kitermelését az 1950-es években kezdték el, azóta a bánya művelése folyamatos. A bánya megnyitása előtt a területet teljes egészében mezőgazdasági célra (*főleg szántóföldi gaz-dálkodás*) hasznosították, a művelés előre haladtával a táj képét is átalakították. A bányatelek egy része ma is művelt szántóterület, a bányató legnagyobb része horgásztóként is funkció-nál. A nem művelt bányarészeket, a bányató partját a növényzet fokozatosan visszafoglalta és visszafoglalja. A vízpart mentén, a bányatelken belül megtalálhatók a művelés nyomai, a hu-muszdepók, azokon és a sík részeken megindult a beerdősülés. A megtelepedett fás szárú növényzet nagy része tájidegen akác és hibrid nemesnyár. Jellemzőek a területet elfoglaló gyom-növénytársulások. A Természetvédelmi Információs Rendszer adatai alapján a vizsgált (500 ha) terület és tágabb környezete nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem része Natura 2000 hálózatnak, de az Országos Ökológiai Hálózatnak, mint „Ökológiai folyosó” a Hejő-pa-tak és árterülete, része a bányatelek délnyugati határán. A bányatelek és környezetében nem találhatók védett, egyedi tájképi értékek.

7. Felhasznált irodalom

Dr. Keve András.: Magyarország madarainak névjegyzéke Nomenclator avium hungarica. Madártani Intézet kiadványa. Budapest 1960.

Borhidi Attila és Sántha Antal.: Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól I – II. kötet. Természet BÚVÁR Alapítvány Kiadó Budapest, 1999.

Simon Tibor: A magyarországi edényes flóra határozója Harasztok – virágos növények. Tankönyvkiadó, Budapest 1992.

Országos Meteorológiai Intézet: Magyarország éghajlati atlasza Akadémiai Kiadó. Budapest, 1960.

Internet: Természetvédelmi Információs Rendszer (*OKIR map*)

Mercsák József László
őlvilág-védelem, tájvédelmi szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcal, 2021.10.12.

Mercsák József László

8. Fényképmelléklet

1. ábra: A bányatelek északnyugaton

2. ábra: A keleti rész

3. ábra.: A beerdősülés állapota

4. ábra.: Beerdősült humuszdepó

9. Egyéb melléklet

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Dokumentszám: 14/7516-3/2012 Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Ügyintéző: dr. Gerecz Nóra Nyilvántartási szám: SZ-066/2012.
Szakmai ügyintézők: Kellner Szilárd
Hevizi Gergely

HATÁROZAT

Mercsák József László (lakik: 3915 Tarcsl, Klapka u. 14.) kérelmezőt, aki
született:

anyja neve:

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Nyíregyházi Főiskola (a GATE Mezőgazdasági Főiskolai Karának jogutód intézménye),
L.210/2001.; 2001. június 23

szakképzettsége:

agrármérnök

SZTV Élővilágvédelem
SZTJV Tájvédelem

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §,
valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet
engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2013. február. 11.

Tolnai Jánosné Dr.
főigazgató megbízásából

Kávócsezné dr. Komolai Edina
mb. főosztályvezető

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a, Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162	Levelezési cím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoshatalnoksag.gov.hu orszagoshatalnoksag.gov.hu
---	----------------------------------	--

Felelősségvállalási nyilatkozat

Alulírott

név: **Mercsák József László egyéni vállalkozó**

lakcím: **3915 Tarcál, Klapka utca 14.**

születési hely, idő:

anyja neve:

személyigazolvány szám:

szakértői engedély száma: **Sz-066/2012 élővilágvédelem, tájvédelem szakterület**

nyilvántartási kód: **4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet**

A dokumentációban szereplő megállapításokat a hatályos jogszabályok, szabványok, környezet- és természetvédelmi, tájvédelmi, erdővédelmi követelmények szem előtt tartásával tettem meg, támaszkodva a szakirodalomra, eddigi tanulmányaimra, tapasztalataimra. A dokumentációba foglalt adatok, megállapítások valódiságáért a felelősséget vállalom, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a dokumentumok tartalma megfelel a valóságnak.

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcál, 2021.10.12.

Mercsák József László